

MŮJ ROK 1953

VÝMĚNA *STARÉ MĚNY*

ZA NOVOU MĚNU

Můj rok 1953

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Alena Breuerová

Můj rok 1953 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MŮJ ROK 1953

Alena Breuerová

*Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2023 ve společnosti
Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikace 42 006.*

Odpovědná redaktorka: *Jarmila Frejtichová*

Jazyková korektura: *Pavλίna Zelníčková*

Grafický design: *Ema Pavlovská*

Sazba: *Martina Mojzesová*

Technický redaktor: *Jiří Matoušek*

Obálka: *Pavel Ševčík*

Ilustrace na obálce: *Marek Rubec*

Dotisk 1. vydání, 2023

© Alena Breuerová, 2023

© ČTK (foto) Leoš Nebor, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-265-1109-0

ISBN e-knihy 978-80-265-1165-6 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

www.bizbooks.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo najít autory některých fotografií ani jejich případné dědice. Pokud existují, nechtě nakladatele laskavě kontaktují.

OBSAH

Úvodem	4	Společnost	92
Kultura	21	Jídlo	114
Literatura	22	Zdraví	124
Divadlo	37	Krimi	126
Film	45	Móda	136
Hudba	56	Architektura	152
Výtvarné umění	68	Doprava	169
Média	75	Sport	184
Jazykový koutek	84	Kalendárium 1953	196
Realita	90	Zdroje	250

ÚVODEM

Je osm let po válce. „Můj drahý národ český neskoná, on neskoná, on pekla hrůzy slavně překoná,“ zpívá Libuše v Národním divadle a sklízí bouřlivý potlesk na otevřené scéně. Gottwald je po smrti a občané v Československu čekají změnu. A přijde měnová reforma.

Budovatelské nadšení slábne. Lidé jsou našťvaní a mají toho dost. Už vědí, že se jim lže. Pod vývěsním štítem firmy Dřevona na pražských Vinohradech někdo neumělou rukou dopíše: „Dře i von, ale oba mají bídu.“ Po reformě už to málokterá rodina utáhne z jednoho platu. A v továrnách i jinde najednou zjišťují, že ženy z domácnosti patří k nejlepším pracovníkům. Nejsou zvyklé dělat „jen jako“.

Ani žít se nedá „jen jako“. Radovat se z toho, že je zase k dostání máslo bez lístků a že se v obchodech konečně objevily kolíčky na prádlo, je trochu málo...

Ne že by nebylo nic jiného. Začíná vysílat televize, rodiny a sousedé se scházejí a společně žasnou nad tím zázrakem techniky. Mládež poslouchá Radio Luxembourg. Chodí se do kina – na Dovolenu s Andělem i na Fanfána Tulipána, na Pád Berlína i staré komedie V+W. Kučerovci hrají havajské melodie. Chodí se tančit. Fandí se Zátopkovi, hraje se fotbal...

Ztráty se odepsaly a jede se dál. A změna konečně přijde: na podzim je vyhlášen „nový kurz“. Postupně mizí obavy, že válka je na spadnutí. I v mezinárodní politice přicházejí ke slovu jemnější metody.

Mraky se začínají trhat. Ti, kteří se v tomto roce narodí, přicházejí na svět v atmosféře opatrného optimismu. Když jim bude osm, poletí první člověk do vesmíru... V roce 1989 jim bude šestatřicet. A teď už můžou srovnávat: oba ty režimy, které se doháněly a předháněly, mají tak půl napůl...

Tato kniha je psána hlavně pro ně. Třeba i to bude důvod, proč zase jednou otevřít rodinné album – nebo lahev, sejít se a zavzpomínat. A pokud knihu chcete sami věnovat někomu blízkému, je tu pro vás následující strana.

Stránka pro tebe

PF 1953

ROK 1953 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1953 (MCMLIII)
Arménský kalendář	1402
Asyrský kalendář	6703
Barmský kalendář	1315
Bengálský kalendář	1360
Berberský kalendář	2903
Buddhistický kalendář	2497
Byzantský kalendář	7461–7462
Čínský kalendář	4649–4650, Vodní drak / Vodní had
Etiopský kalendář	1945–1946
Hebrejský kalendář	5713–5714
Íránský kalendář	1331–1332
Islámský kalendář	1372–1373
Japonský kalendář	28. rok éry Šōwa
Javánský kalendář	1884–1885
Koptský kalendář	1669–1670
Korejský kalendář	4286
Thajský solární kalendář	2496

STATISTIKY A ČÍSLA

CENY POTRAVIN, SLUŽEB A ZBOŽÍ (V KČS) (po měnové reformě)

Chleba	2,80/kg	Mýdlo jádrové, 1 kg	16,-
Pečivo (rohlíky, housky)	8,30	Mýdlo toaletní, 1 kg	32,-
Mouka hrubá pšeničná	6,-	Pánská košile bavlněná	64,-
Rýže	28,-	Plášť	650,-
Brambory	0,80	Polobotky pánské	200,-
Hovězí zadní bez kosti	25,-	Klobouk pánský	73,40
Vepřové kotlety	29,40	Oblek pánský vlněný	1 420,-
Bůček	26,20	Plášť dámský zimní vlněný	780,-
Kuře	26,50	Šaty dámské (umělé hedvábí)	330,-
Šunka	60,-	Silonky	108,-
Salám trvanlivý	40,-	Pánské bavlněné ponožky	8,80
Sýr eidam 30%	30,-	Čistírna:	
Vejce	1,10/1,70	pánský oblek	11,90
Cukr kostkový	14,-	dámské šaty	11,-
Sádlo	36,-	Telefon (místní hovor)	0,30
Mléko 2%	2,10/l	Poplatek za televizi, 1 měsíc	15,-
Smetana, 0,25 l	11,-	Poplatek za rozhlas	5,-
Máslo	44,-	Noviny, předplatné na měsíc	8,-
Káva	300,-	Stříhání vlasů	2,-
Čaj	260,-	Trvalá	38,-
Čokoláda	200,-	Kino	4,-
Pivo 10°, 0,5 l	2,-	Hotel B bez koupelny	30,-
Rum 40 %	68,-/l	El. chladnička, 80 l	3 700,-
Víno přírodní bílé	26,-/l	El. pračka s odstředivkou	2 900,-
Cigarety Partyzánka, 1 ks	0,18	Vysavač	1 620,-
Cigarety Memfis, 1 ks	0,50	Televizní přijímač	4 000,-

Kolo	640,-	Elektřina, 1 kWh	0,80
Auto Škoda	50 000,-	Uhlí černé, 1 q	22,40
Benzín normál	6,-	Rychlík, 300 km	58,80

**Průměrná měsíční mzda v socialistickém sektoru (bez JZD) je 1 097 Kčs.
Průměrný starobní důchod zaměstnanců je 440 Kčs (vdovský 316 Kčs).**

Bydlení

Dokončeno 38 957 nových bytů,
z toho 9 300 v rodinných domcích.

Vybavenost domácností (na 1000 obyvatel)

Pračka a odstředivka	60
Chladnička	6
Rozhlasový přijímač	207
Televizor	0
Osobní automobil	9
Motorka	34

Spotřeba na 1 obyvatele za rok

42,1 kg masa (hovězí 14,2 kg, telecí
3 kg, drůbeží 3,2 kg)
195,8 l mléka a mléčných výrobků
4,2 kg másla
183 vajec
88,4 kg chleba
28,6 kg cukru
126,1 kg brambor

65 kg ovoce
79 kg zeleniny
0,13 kg kávy / 0,04 kg čaje
85,6 l piva / 6,2 l vína
3,1 l lihovin 40%
14,3 l nealko nápojů

**Průměrná denní kalorická spotřeba:
11 694 kJ.**

Školní rok

Počet jeslí	1 135 (33 357 míst)
Počet mateřských škol	6 497 (219 324 dětí)
Počet základních škol	12 142
Gymnázia (střední všeobecně vzdělávací školy)	308
Střední odborné školy	659
Počet učňů v socialistickém sektoru	140 232
Vysoké školy	39
Počet studentů VŠ	69 765 (z toho 10 906 žen)

Počet vysokoškoláků na 1 000 obyvatel je v Československu 5,4.

Kultura

Divadla: 64
Dokončené filmy: 505 (z toho 24 celovečerních)
Kina: 3 466 státních
Vydané knihy: 5 215 titulů
Lidové knihovny: 14 156 (1 514 000 registrovaných čtenářů)
Tisk: 2 762 titulů (z toho 14 deníků)

Muzea: 212

Galerie: 12

Zdravotnická zařízení

Nemocnice: 192 (84 835 lůžek)
Psychiatrické léčebny: 19
Počet lékařů: 16 964
Počet obyvatel na jednoho lékaře: 760

NEJOBLÍBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Marie	6 361
Jana	3 988
Eva	3 414
Alena	3 387
Věra	3 151
Hana	3 109
Jaroslava	2 749
Anna	2 534
Zdeňka	2 403
Helena	2 073

NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Jiří	6 186
Josef	5 318
Jaroslav	4 346
Zdeněk	3 632
Jan	3 589
Miroslav	3 482
František	3 035
Pavel	2 818
Petr	2 682
Vladimír	2 572

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvatel ČSR podle sčítání lidu k 1. 3. 1950: **12 338 450**

Počet sňatků 98 804 (7,7 na 1 000 obyvatel)

Počet rozvodů 11 414 (0,89 na 1 000 obyvatel)

Rozvody na 100 sňatků 11,6

Počet narozených dětí 274 851 (65 % dětí se narodilo v porodnicích)

Počet úmrtí 134 435

Přirozený přírůstek 137 236

NARODILI SE

ČESKOSLOVENSKO

Jiří Šedivý , náčelník Generálního štábu Armády ČR	3. ledna
Jana Kratochvílová , zpěvačka, textařka a skladatelka	14. ledna
Jiří Dědeček , písničkář, básník, textař, překladatel, spisovatel	13. února
Miloslav Ransdorf , komunistický politik	15. února († 22. ledna 2016)
Jarmila Nygrýnová , mistryně Evropy ve skoku do dálky	15. února († 5. ledna 1999)
Blanka Matragi , módní návrhářka a designérka	20. února
Gabriela Soukalová , běžkyně na lyžích, stříbrná ze ZOH 1984	27. února
Dalibor Janda , zpěvák, textař a skladatel	21. března
Dagmar Havlová , herečka	22. března
Jan Novák , česko-americký spisovatel, scenárista a dramatik	4. dubna
Ivan Luťanský , herec	19. dubna († 1. srpna 1983)
Vítězslav Vávra , zpěvák a bubeník	16. května
Zdeněk Troška , režisér	18. května
Lubomír Brabec , kytarový virtuóz	21. května
Jaromír Nohavica , folkový písničkář	7. června
Libuše Šafránková , herečka	7. června († 9. června 2021)
Iva Procházková , spisovatelka	13. června
Vladimír Beneš , lékař, specializací neurochirurg	30. července
Vladimír Dlouhý , ekonom a politik	31. července
Jan Kraus , herec, moderátor, publicista, dramatik a režisér	15. srpna
Slávek Janoušek , písničkář	9. září
Jan Kalvoda , advokát, ministr spravedlnosti ČR	30. října
Petr Vichnar , sportovní redaktor a televizní komentátor	31. října
Radim Pařízek , frontman kapely Citron	1. listopadu († 2. března 2021)
Tatjana Medvecká , herečka	10. listopadu
Milan Štěch , odborář a politik	13. listopadu

Tadeusz Siwek, sociální geograf
Jiří Pavlica, lidový bard, zpěvák, houslista, skladatel

23. listopadu
1. prosince

SVĚT

George Tenet , ředitel CIA	5. ledna
Marián Šťastný , hokejista	8. ledna
Jim Jarmusch , americký režisér	22. ledna
Richard Anconina , francouzský filmový herec	28. ledna
José María Aznar , předseda vlády Španělska	25. února
Zico , brazilský fotbalista a trenér	3. března
Isabelle Huppertová , francouzská herečka	16. března
Annemarie Moserová-Pröllová , rakouská lyžařka	27. března
Roberto Bolaño , chilský spisovatel	28. dubna († 15. července 2003)
Tony Blair , britský premiér	6. května
Norodom Sihamoni , kambodžský král	14. května
Mike Oldfield , britský multiinstrumentalista, skladatel a zpěvák	15. května
Pierce Brosnan , irský herec	16. května

Blanka Matragi

Jaromír Nohavica

Dagmar Havlová

Zdeněk Troška

Si Ťin-pching , čínský prezident	1. června
Bénazír Bhuttová , premiérka Pákistánu	21. června († 27. prosince 2007)
Nigel Mansell , anglický pilot formule 1	8. srpna
Sir Mark Thatcher , podnikatel, syn bývalé britské premiérky	15. srpna
Herta Müllerová , německá spisovatelka (Nobelova cena za literaturu 2009)	17. srpna
Marta Beňáčková , slovenská operní pěvkyně	29. srpna
Ségolène Royalová , francouzská politička	22. září
Tico Torres , americký bubeník skupiny Bon Jovi	7. října
Francis Cabrel , francouzský hudebník	14. listopadu
Felix Francis , britský spisovatel, syn Dicka Francise	22. listopadu
Tom Hulce , americký herec a producent	6. prosince
Kim Basingerová , americká herečka	8. prosince
John Malkovich , americký herec, režisér	9. prosince
Ben Bernanke , americký ekonom	13. prosince

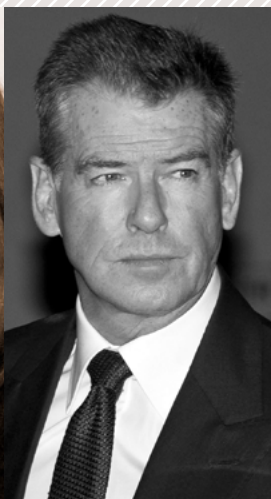
Jim Jarmusch

Isabelle Huppertová

Pierce Brosnan

Tico Torres

ROK ŠEDÉHO HADA

14. ÚNORA 1953 – 2. ÚNORA 1954

Rok Hada bývá výrazně klidnější než předchozí rok Draka. V čínském horoskopu to je rok zvažování, sebezpytování a hledání odpovědí na otázky a problémy, které vynesl na světlo předchozí rok. A také dotahování plánů, na které ambicióznímu Drakovi už nestačily síly, a zahlazování škod, které ve svém rozletu napáchal. Na některé pohromy je i hadí moudrost krátká a jejich následky mají setrvačnost. Ledacos teprve vychází najevo, ale věci se postupně usazují. Mění se vkus i nálada. Otevírají se nové obzory. A společnost ožívá.

Zatím posledním rokem, kdy v šedesátiletém cyklu čínského horoskopu vládl Šedý (vodní) had, byl rok 2013. Byl to rok, kdy se u nás Miloš Zeman ujal funkce jako první prezident zvolený přímou volbou, rok skandální razie ve Strakově akademii, odstoupení premiéra Nečase a předčasných voleb. Čínským prezidentem se stal Si Ťin-pching. Poprvé v dějinách rezignoval papež – Benedikt XVI. Na Ukrajině propukly demonstrace známé jako Euromajdan. A narodil se britský následník trůnu princ George z Cambridge.

Pohlédneme-li hlouběji do dějin, podobného ražení by měl být rok 1893. Rudolf Diesel tehdy získal patent na dieselový motor. V Německu vyšel poprvé román Karla Maye Vinnetou a u nás Jiráskovo Proti všem. V newyorské Carnegie Hall měla premiéru Dvořákova Symfonie č. 9, zvaná Novosvětská, a v Turíně byla poprvé uvedena Pucciniho opera Manon Lescaut. Byla založena Československá sociálně demokratická strana dělnická – a také fotbalový klub AC Sparta Praha.

POVAHA

Hada v Asii neprovází tak špatná pověst jako v křesťanských zemích, naopak se těší velké vážnosti. Šedý (vodní) had je „intelektuál zvěrokruhu“, duchaplný,

sečtělý, s vynikající pamětí a smyslem pro detail. Má schopnost abstraktního myšlení, rychle se orientuje, dokáže bez emocí zvažovat své možnosti v perspektivě a podle toho jednat. Hadí moudrost se v řadě případů projevuje jako instinkt nebo jasnozřivost, někdy více, než je jemu samotnému milé. Na ostatní působí poněkud záhadně a jako by jej obklopovalo tajemství. Je to složitá povaha s bohatým vnitřním životem. Opravdovost, s níž hledá odpovědi na své otázky, vede k tomu, že často naráží, neboť svět není takový, jaký by měl být. To jen prohlubuje jeho pocit nejistoty.

Působí mnohdy extravertně, ale zdání klame. Na tváři lehký smích... Had, zvláště pak vodní, bývá těžký introvert. Jeho duševní rovnováha je překvapivě křehká. Had může trpět depresemi, tím spíše, že se ovládá a se vším se chce vypořádat sám. Hadi si velmi hlídají své soukromí; neradi se vydávají na dlouhé cesty a dávají přednost domovu. Pro toto znamení je typická až ulpívavost; u Vodního hada není tak výrazná.

Had není bojovník, ale diplomat. Není impulzivní. Přesto se někdy zachová překvapivě razantně nebo neomaleně. Jeho okolí se pak diví, co to do něj vjelo – to se ale jen projeví rysy jeho „staršího bratra“ Draka. Na rozdíl od něj je Had většinou (i když někdy až zpětně) schopen vnímat, jak jeho jednání na lidi působí, a korigovat sám sebe.

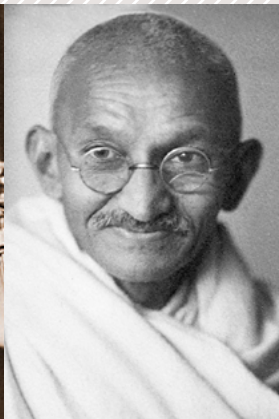
Harold Lloyd

Judita Čeřovská

Mahátma Gándhí

Katarina Wittová

Pokud jde o vkus, bývá Had konzervativní. Nepotrpí si na okázalost. Touží po jistotě; po bohatství a postavení, které mu v jeho představách dává možnost mít lépe pod kontrolou své okolí. Ve vztahu k majetku je opatrný. Ve věcech financí a obchodu je však zdatný a systematicky pracuje na rozmnožování svého jmění. Dokáže vyvinout maximální úsilí, aby získal to, po čem touží, a dosahuje toho nenápadně a vytrvale. Má rád život v přepychu, ale umí se uskrovnit.

PRÁCE

Voda dává tomuto znamení značnou intuici a schopnost přesvědčovat a ovlivňovat jiné; pracovat tiše a neúnavně, vskrytu obracet vývoj věcí ve svůj prospěch, ohlazovat hrany a překonávat i ten nejtvrdší odpor. Had umí skvěle jednat s lidmi, dokáže se soustředit, volit vhodné argumenty. Někdy může být hádavý a neústupný a projevuje se trochu jako pedant. Obvykle však nebývá agresivní.

Ideální profese jsou pro něj v oblasti diplomacie, vzdělávání, ochrany životního prostředí – tam, kde je zapotřebí pečlivost a trpělivost, ale kde také uplatní své často vynikající manažerské schopnosti a přirozenou autoritu.

PARTNERSKÉ VZTAHY

Had je okouzlující, společenský a přitažlivý. Vztahy navazuje snadno. Pomáhá mu i to, že se instinktivně vyzná v lidech, dokáže se vcítit a umí naslouchat. Je to romantik s touhou po rodině; Hadi se často žení a vdávají velmi mladí. Jako partneři jsou naprosto spolehliví, skoro by se dalo říci „až příliš“. I jako rodič je Had spolehlivý a trpělivý. U svých dětí nesnáší tajnůstkářství, chce, aby se mu svěřovaly. Často tak dosáhne toho, že mu raději začnou lhát – což nechápe.

Hadí majetnictví se však může projevat i ve vztahu k partnerovi: Had jej dokáže ovíjet až ke znehybnění – a pak se odplazí, protože jej přestane zajímat. Snaha přimět toho druhého – nebo všechny ostatní –, aby bylo po jeho, bývá ze strany Hada nekompromisní. V situaci ohrožení dokáže být velmi tvrdý. Ideálními partnery jsou Buvol, Fénix, Drak, ale i Zajíc nebo Opice či Krysa.

ZDRAVÍ

Had je citlivý na změny počasí. Rád spí, nebo se alespoň svine do klubíčka a oddává se snění. A měl by to dělat. Hadi nesnášejí stres a škodí jim vlastně jakékoli extrémy. Už proto je instinktivně nevyhledávají. Tíhnou k přiměřenosti a přirozenosti. Většinou žijí zdravě a větší problémy se zdravím nemívají.

Varovat lze snad před již zmíněným rizikem deprese či vyhoření. Had si musí hlídat svou energii a motivaci; pokud se nedokáže včas zastavit sám a regenerovat, mohou jej k tomu přinutit okolnosti. Je zde také riziko závislosti – ať již drogové, či jiné. Právě u Vodního hada je však mírnější než u všech ostatních.

V roce Vodního hada se narodili i spisovatelka Marie Pujmanová, čínský vůdce Mao Ce-tung či východoněmecký politik Walter Ulbricht, ředitel americké CIA Allen Dulles, herci Mary Pickfordová nebo Harold Lloyd, německý nacistický ministr zahraničí Joachim von Ribbentrop, anglická spisovatelka a překladatelka Dorothy L. Sayersová, ruský básník Vladimír Majakovskij anebo italský automobilový konstruktér Batista Pininfarina (ti všichni v roce 1893).

V jiných „hadích“ letech přišli na svět politikové Mahátma Gándhí (1869), Václav Klaus (1941), Kim Čong-il (1941), herečka Marie Drahokoupilová, režisérka Marie Poledňáková, polský režisér Krzysztof Kieślowski, kovák a ministr Petr Miller,

Mao Ce-tung

Marie Tomášová

Milan Kundera

Libuše Šafránková

lékař František Koukolík, kreslíř Vladimír Renčín nebo američtí písničkáři Bob Dylan a Paul Simon (taktéž 1941). „Hadi“ jsou i spisovatel Milan Kundera, herci Marie Tomášová, Květa Fialová, Vladimír Menšík, Pierre Brice, Audrey Hepburnová, zpěvačka Judita Čerovská, scenárista Jaroslav Dietl nebo právnička Dagmar Burešová, kteří se narodili v roce 1929. A v roce 1965 se narodili třeba Martin Dejdar, Alena Mihulová, David Rath, britská spisovatelka J. K. Rowlingová nebo německá krasobruslařka Katarina Wittová.

MENŠINOVÉ ZNAMENÍ ČERNÝ DRAK

Ti, kteří se narodili před 13. únorem, přišli na svět ještě ve znamení Černého (vodního) draka. Drak v čínské mytologii je vznešená bytost a v jeho znamení se rodí silné, nezávislé osobnosti. Je statečný a svobodomyslný; není nic, čeho by se neodvážil. Nesnáší aroganci – i když sám někdy může působit poněkud panovačně. Ale to on si jen létá. Nemá smysl pro detail – z té výšky se ledacos přehlédne – a ani by se tím neměl zatěžovat. Vnímá jen velké věci.

Reaguje s nadhledem. Má schopnost nacházet atypická řešení a jde tou nejefektivnější, ne však nutně nejlogičtější cestou, proto druhým často připadá nevypočitatelný. Klade si vysoké cíle, je ctižádostivý a dokáže věci dotahovat; je perfekcionista. Může být „přelétavý“, anebo se dokáže zcela ponořit do práce, nic mezi tím. Rád cestuje.

Vodní drak je laskavější, ne tak sebestředný a přezíravý jako ostatní Draci.

Jen se stejně jako oni nerad nechává omezovat. Sám je velkorysý; malost jej nezajímá, ba ani prostřednost. I on však někdy překvapí svou vznětlivostí.

Potřebuje prostor, jinak hrozí, že propadne apatii. Cítí-li se pod tlakem, začne vyvíjet horečnou aktivitu.

Ve vztazích je vášnivý a nenasytný. Dračí vztahy bývají dramatické, ale dokáže být velice spolehlivým partnerem. Ve své přímočarosti je někdy až naivní, nechápe, že někdo může něco říkat a myslet tím něco jiného. Po zkušenostech si raději udržuje jistý odstup; trápí ho pochybnosti. Drak by měl hledat harmonii, a to nejen ve vztazích. Často se to daří až s věkem.

KULTURA

Marie Podvalová v roli Libuše na scéně Národního divadla

LITERATURA

Rok 1953 je u nás možná rokem zlomu, ale v literatuře to zatím příliš vidět není. Postřehnout lze snad jen opatrný návrat Karla Čapka... Na Strahově je otevřen Památník národního písemnictví. Z knihoven vyhazují Káju Maříka. Vítězslav Nezval preventivně cenzuruje sám sebe. Nobelovu cenu za literaturu toho roku dostane sir Winston Churchill. Hemingwayovi vychází Stařec a moře, Nabokov dopisuje Lolitu a Ray Bradbury vydá 451 stupňů Fahrenheita. A čtenářům se poprvé představí Bond. James Bond.

„Dobrá kniha“ uzdravuje charakter a pomáhá vytvořit socialistického člověka. Mladí lidé soutěží o Fučíkův odznak. Získá jej ten, kdo před komisí prokáže, že se orientuje v předepsané literatuře. Akce začala v roce 1949, seznam povinné četby má třináct titulů (výběr se postupně mění). **Fučíkův odznak** má již 80 000 hrdých nositelů a Svaz mládeže zahajuje kampaň za jeho ještě masovější rozšíření.

Ostatně, vyhlášen byl Rok Julia Fučíka – při příležitosti 50. výročí jeho narození (a deseti let od jeho smrti). A oficiální akce s ním spojené neberou konce.

NA INDEXU

22. dubna 1953 je zřízen cenzurní úřad, tzv. Hlavní správa tiskového dohledu (HSTD). Dohled má mít i nad knihovnami a antikvariáty. Do 25. září 1953 mají být prověřeny knihovní fondy a odstraněny knihy podle prvních dvou již existujících seznamů nežádoucí literatury.

Nastává již třetí fáze tzv. **očisty knihoven**. První dva seznamy zakázaných knih se beletrií příliš nezabývaly, vadila především prvorepubliková literatura protisovětská a legionářská, Masaryk a Beneš. Tyto knihy se stahovaly